

www.pwc.lv

PwC Baltijas vadītāju aptauja

Latvijas un Baltijas valstu rezultāti

*Biznesa Prognozes 2017
30.novembris 2016.g.*

Zlata Elksniņa-Zaščirinska
PwC valdes priekšsēdētāja

pwc

Metodoloģija

Aptauja notika 2016. gada oktobrī un novembrī

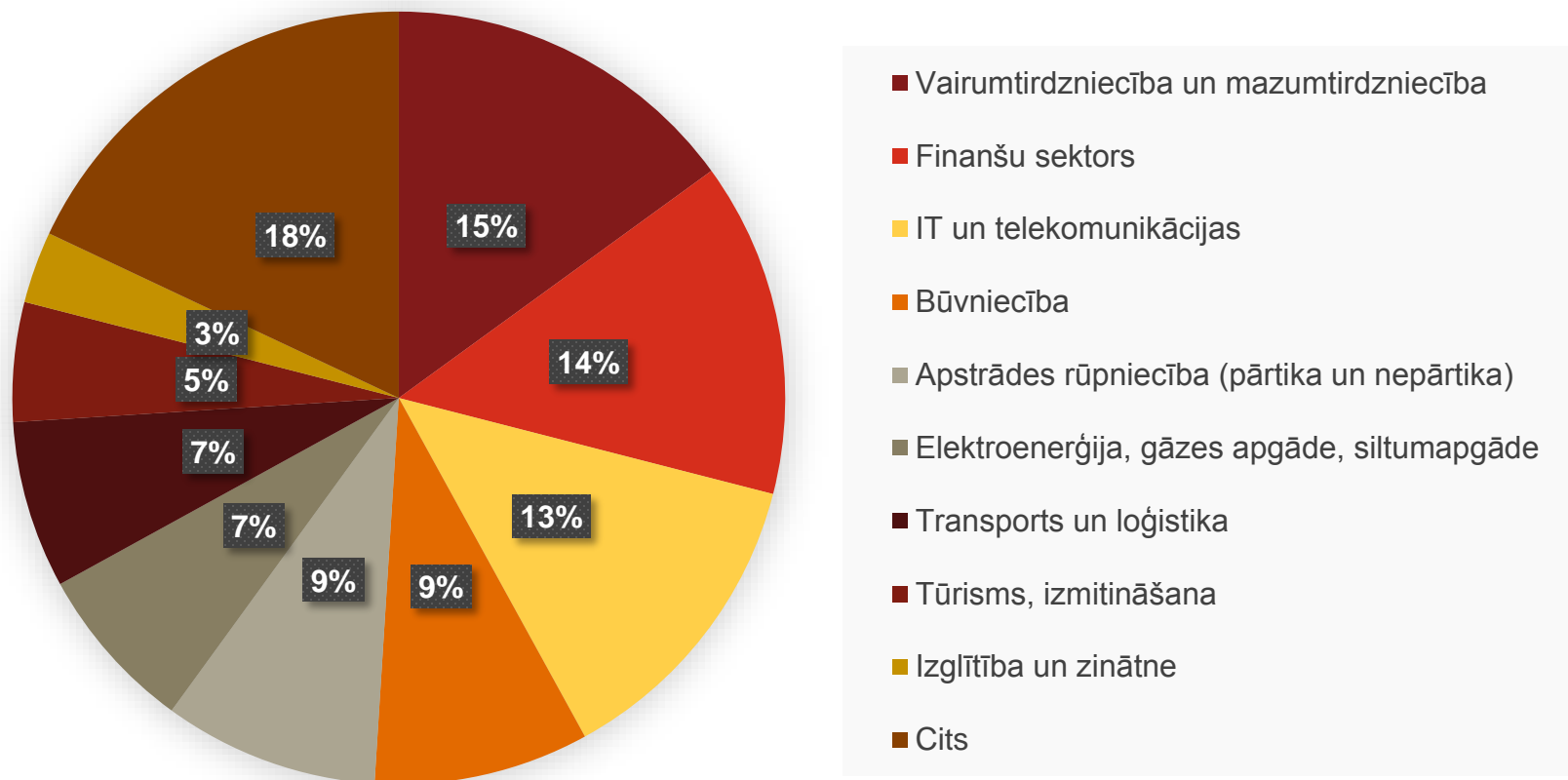
Respondentu skaits: Latvijā - **123**, Igaunijā – **93**, Lietuvā – **105**

Aptaujā tika pārstāvēti uzņēmumi no lielākajām
tautsaimniecības nozarēm Latvijā

Uz jautājumiem atbildēja lielo un vidējo uzņēmumu vadītāji
un valdes locekļi

Aptaujā ir pārstāvētas lielākās Latvijas tautsaimniecības nozares

Nozaru pārstāvniecība aptaujā

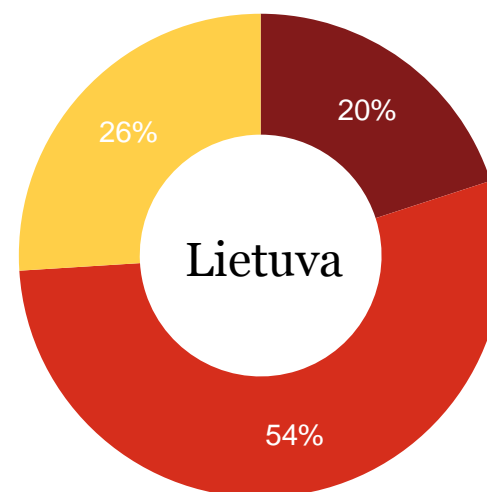
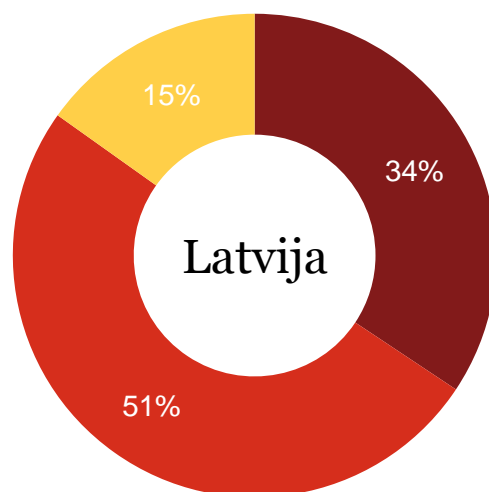
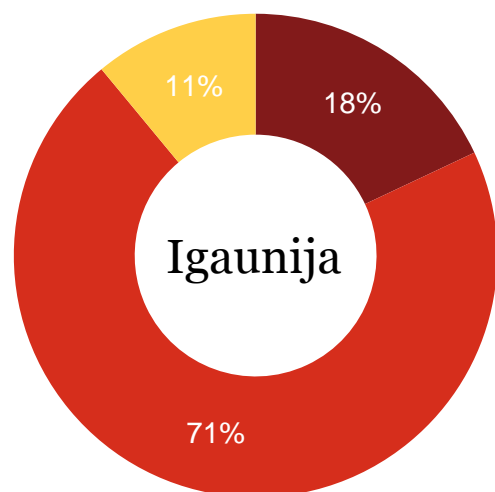

Izaugsme

66% Latvijas uzņēmumu vadītāju ir pārliecināti, ka globālā ekonomikas izaugsme uzlabosies vai saglabāsies līdzšinējā apmērā

Uzņēmēji Baltijā uzskata, ka globālā ekonomikas izaugsme nemainīsies

Vai uzskatāt, ka globālā ekonomikas izaugsme uzlabosies, saglabāsies, kāda bijusi, vai pasliktināsies nākamo 12 mēnešu laikā?

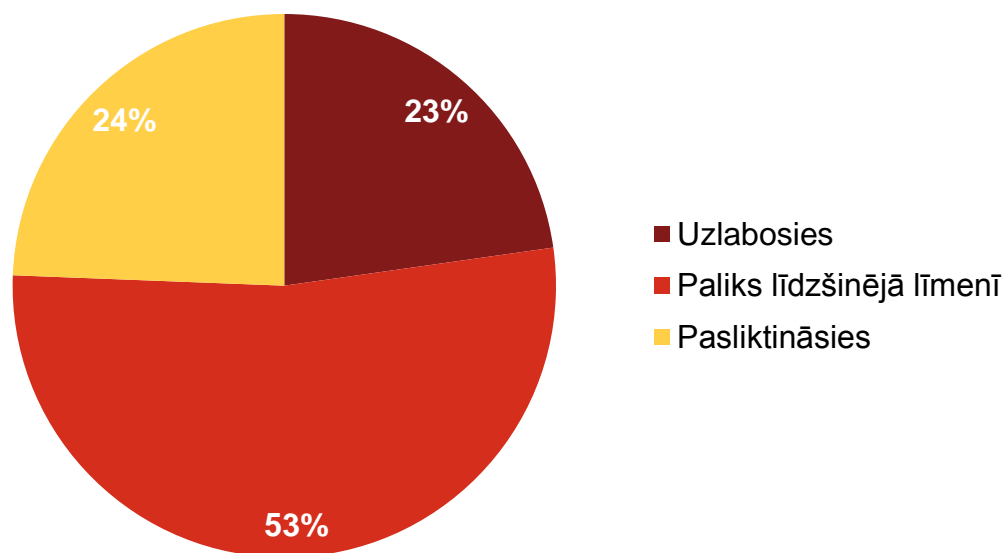

■ Pasliktināsies ■ Saglabāsies līdzšinējā apmērā ■ Uzlabosies

71% Igaunijas uzņēmumu vadītāju domā, ka ekonomikas izaugsme nemainīsies

Latvijas uzņēmumu vadītāji pārliecināti par valsts ekonomikas stabilitāti

Vai ticat, ka ekonomiskā situācija Latvijā uzlabosies, paliks līdzšinējā līmenī vai pasliktināsies?

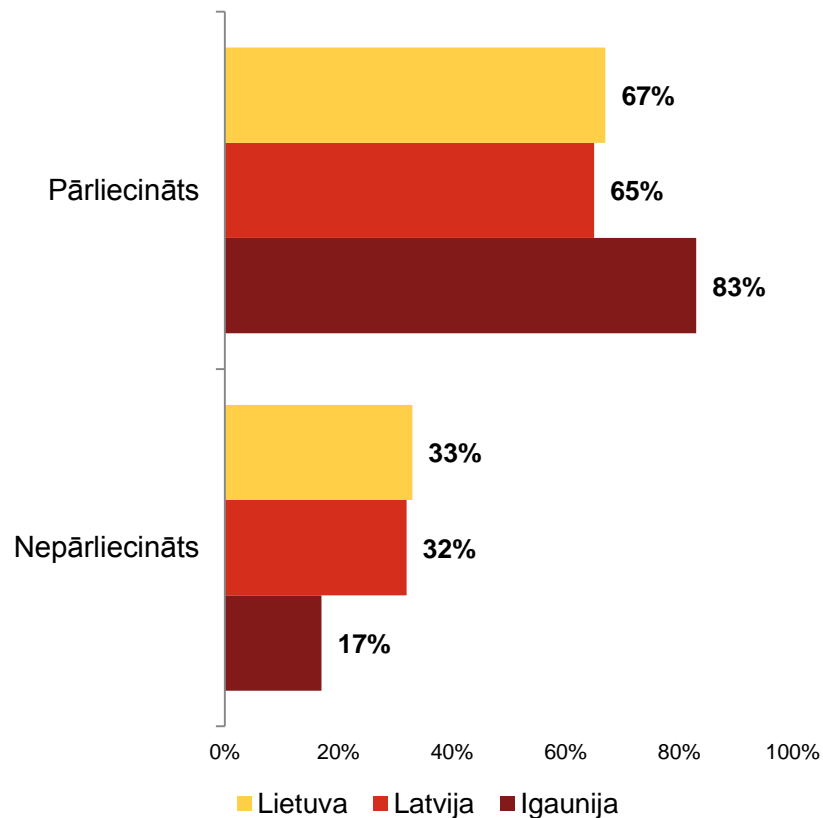

Cik pārliecināts (-a) Jūs esat par savas nozares perspektīvām attiecībā uz ieņēmumu pieaugumu?

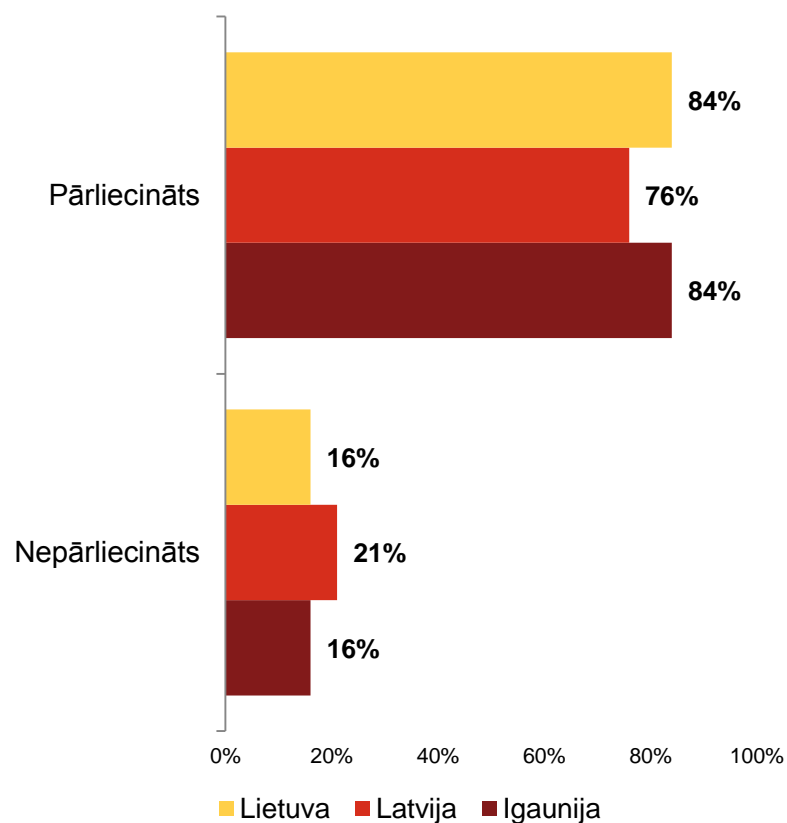
69% vadītāju ir pārliecināti, ka viņu pārstāvētajā nozarē ieņēmumi augs, raugoties gan īstermiņā, gan vidējā termiņā

Uzņēmēji Baltijā ir vairāk pārliecināti par ieņēmumu pieaugumu vidējā termiņā

Cik pārliecināts (-a) jūs esat par sava uzņēmuma perspektīvām attiecībā uz ieņēmumu pieaugumu tuvāko 12 mēnešu laikā?

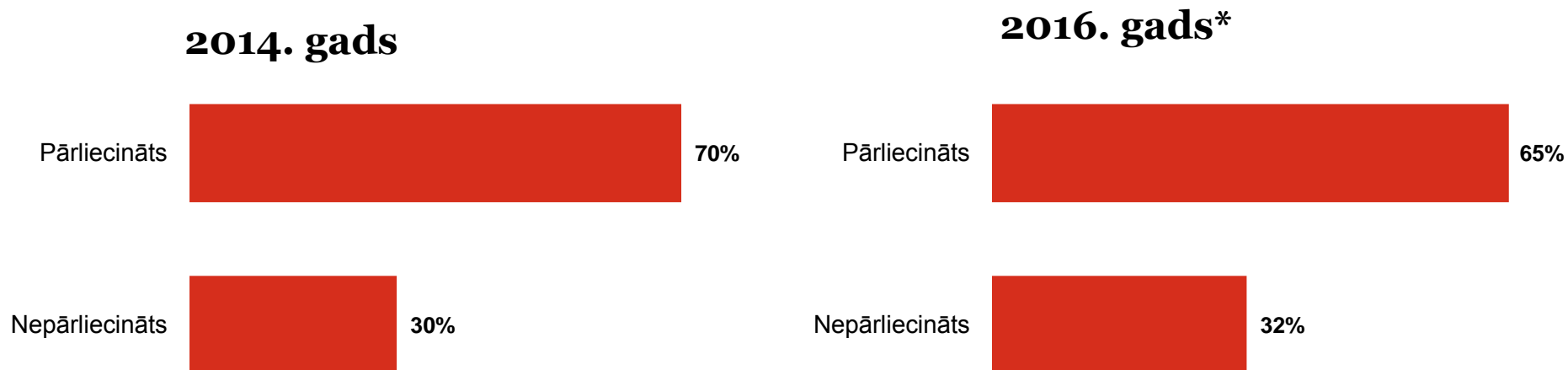

Cik pārliecināts (-a) jūs esat par sava uzņēmuma perspektīvām attiecībā uz ieņēmumu pieaugumu tuvāko 3 gadu laikā?

Salīdzinot ar 2014.gadu, Latvijas uzņēmēji kļuvuši nedaudz šaubīgāki par ieņēmumu pieaugumu

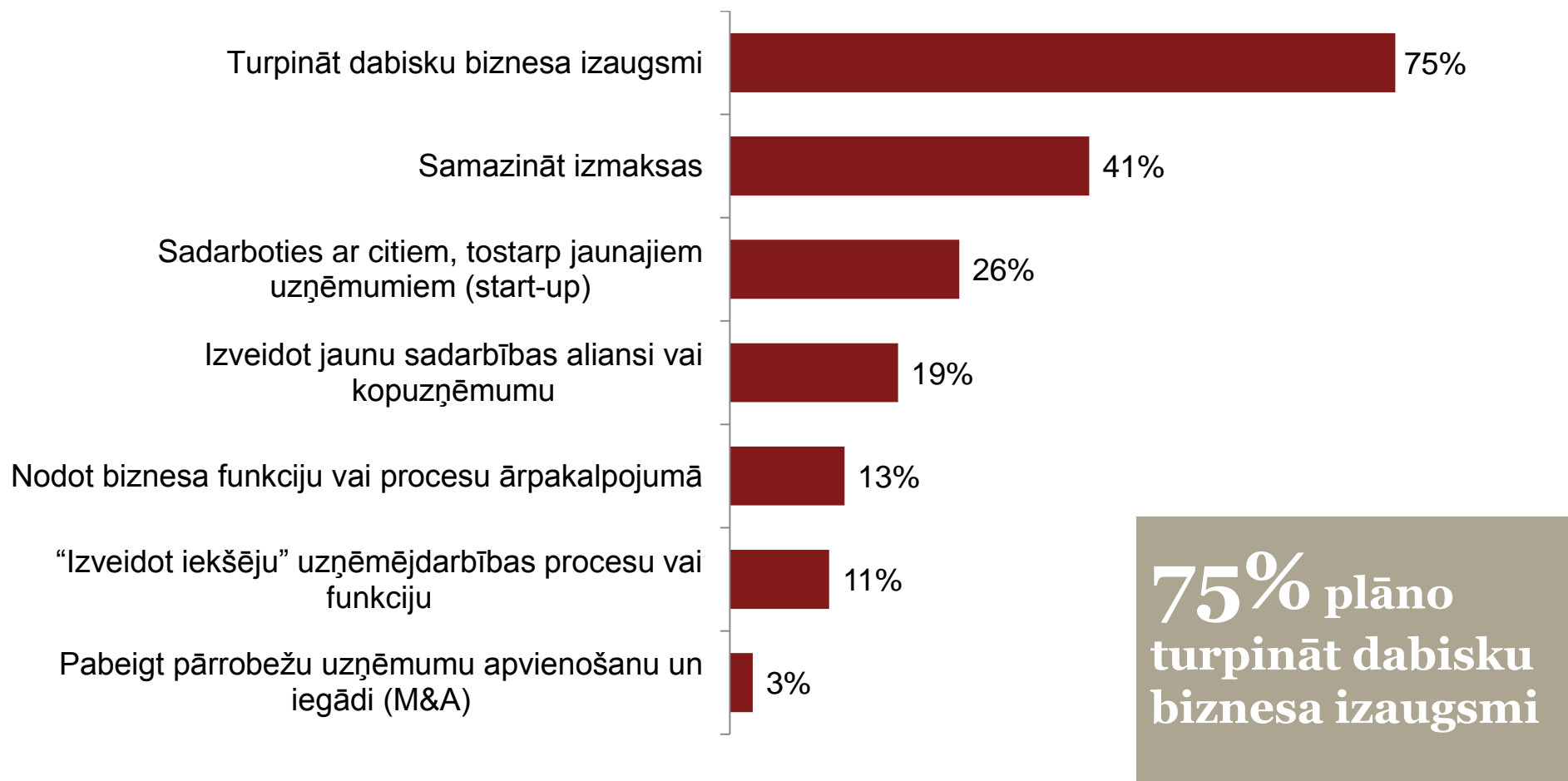
Cik pārliecināts (-a) jūs esat par sava uzņēmuma perspektīvām attiecībā uz ieņēmumu pieaugumu tuvāko 12 mēnešu laikā?

* - 3% nezina vai nevēlas atbildēt uz šo jautājumu

Latvijas uzņēmēji lielākoties plāno turpināt dabisku izaugsmi un samazināt izmaksas

Kuras no turpmākajām biznesa attīstības aktivitātēm plānojat (ja vispār tādas ir plānotas) veikt tuvākajos 12 mēnešos?

Tikai Latvijas uzņēmējiem Krievijas noieta tirgus ir joprojām būtisks biznesa izaugsmei

Kuru trīs valstu noieta tirgi jūsu biznesa izaugsmei ir vissvarīgākie?

Latvijai

Lietuva	49%
Igaunija	46%
Krievija	27%
Zviedrija	16%
Vācija	9%

Lietuvai

Skandināvija*	31%
Latvija	23%
Igaunija	15%
Vācija	16%
Krievija	7%

Igaunijai

Somija	52%
Latvija	49%
Zviedrija	38%
Lietuva	23%
Vācija	25%
Krievija	9%

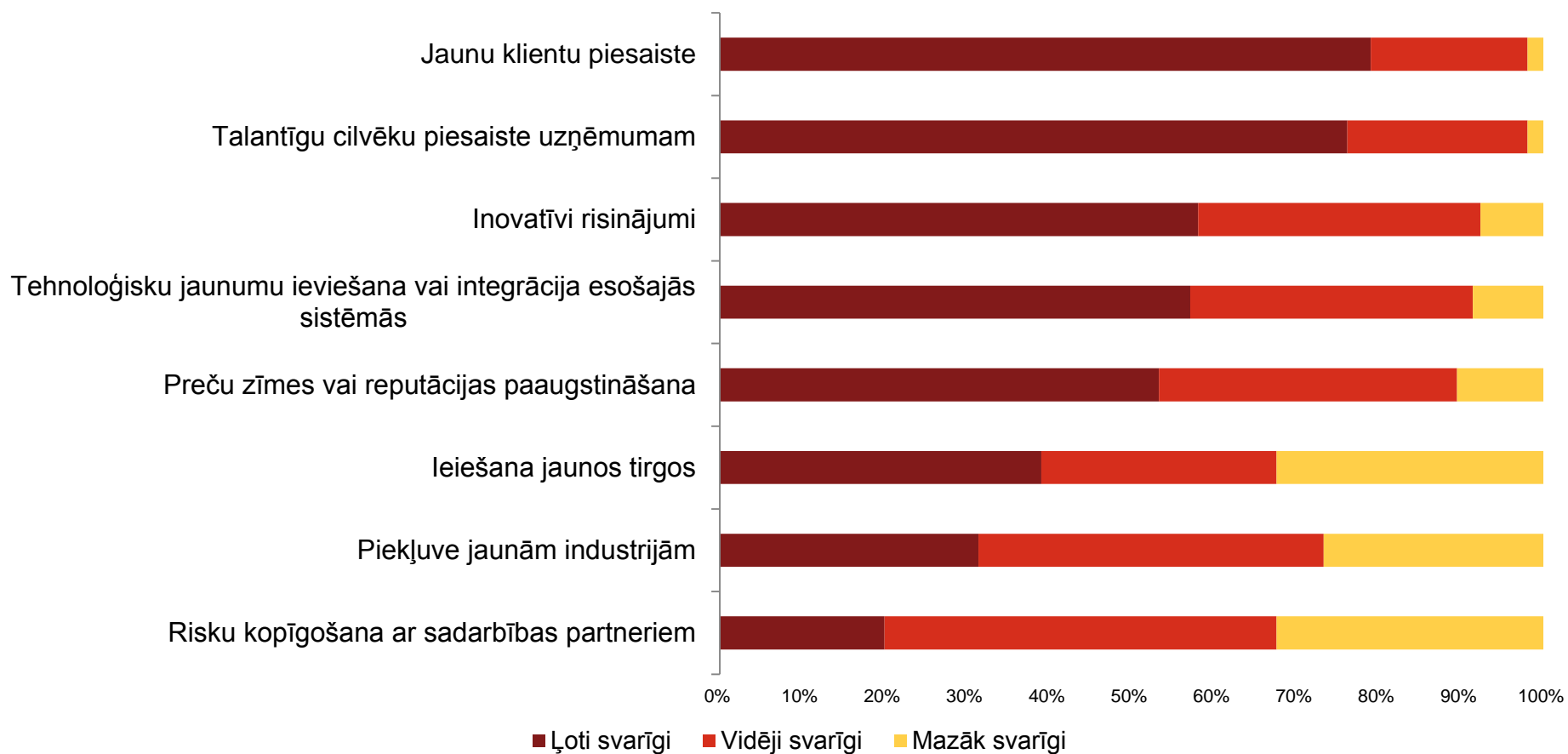
* - ietilpst Zviedrija, Somija

Konkurētspēja

93% uzņēmumu vadītāju ir
pārliecināti, ka tuvāko trīs gadu laikā viņu
pārstāvētajā biznesa nozarē konkurence
pieaugs

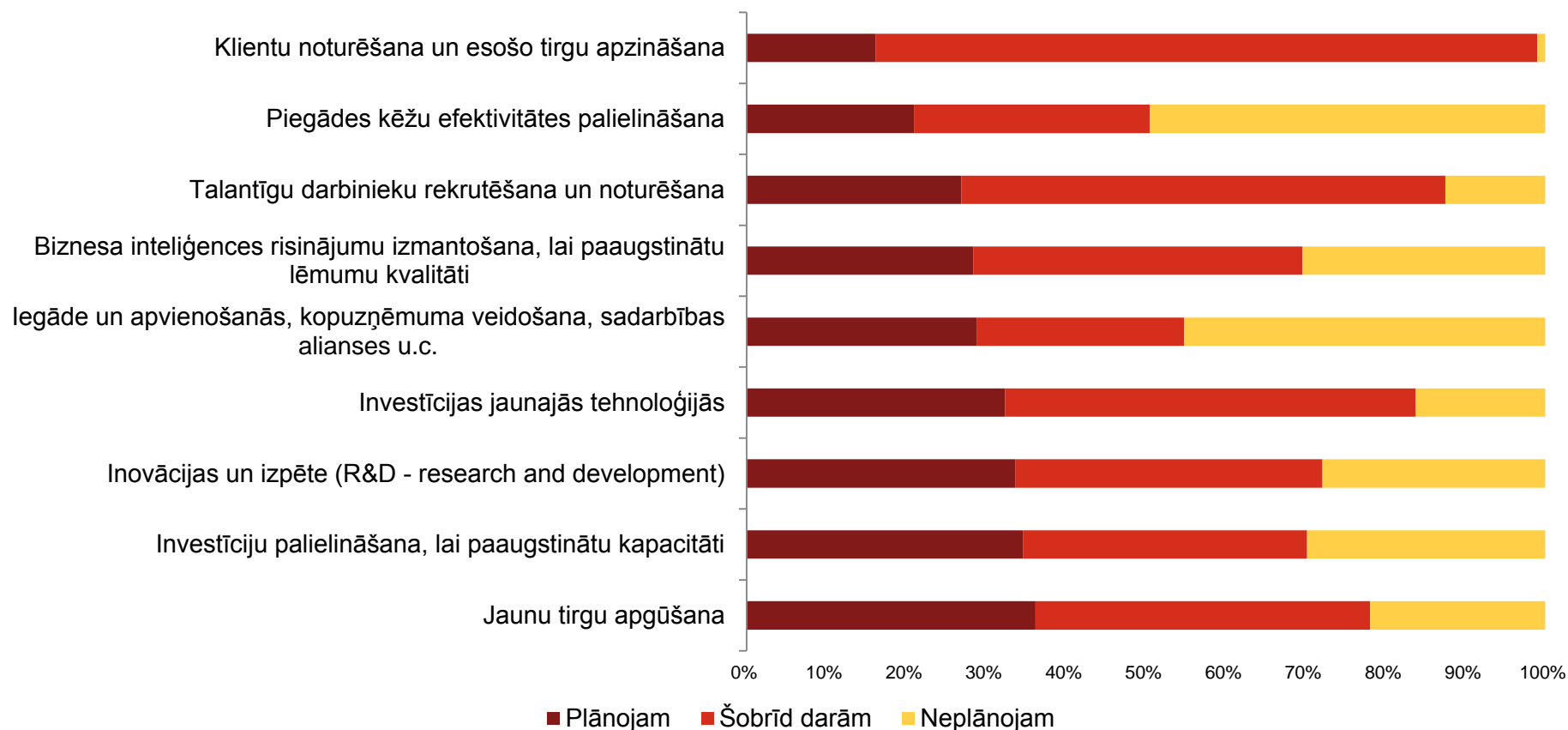
Jaunu klientu un talantu piesaiste – būtiskākais uzņēmuma konkurētspējas saglabāšanai

Novērtējiet pēc svarīguma būtiskāko, kas palīdzētu saglabāt Jūsu uzņēmuma konkurētspēju.

Latvijas uzņēmēji plāno apgūt jaunus tirgus un palielināt investīcijas

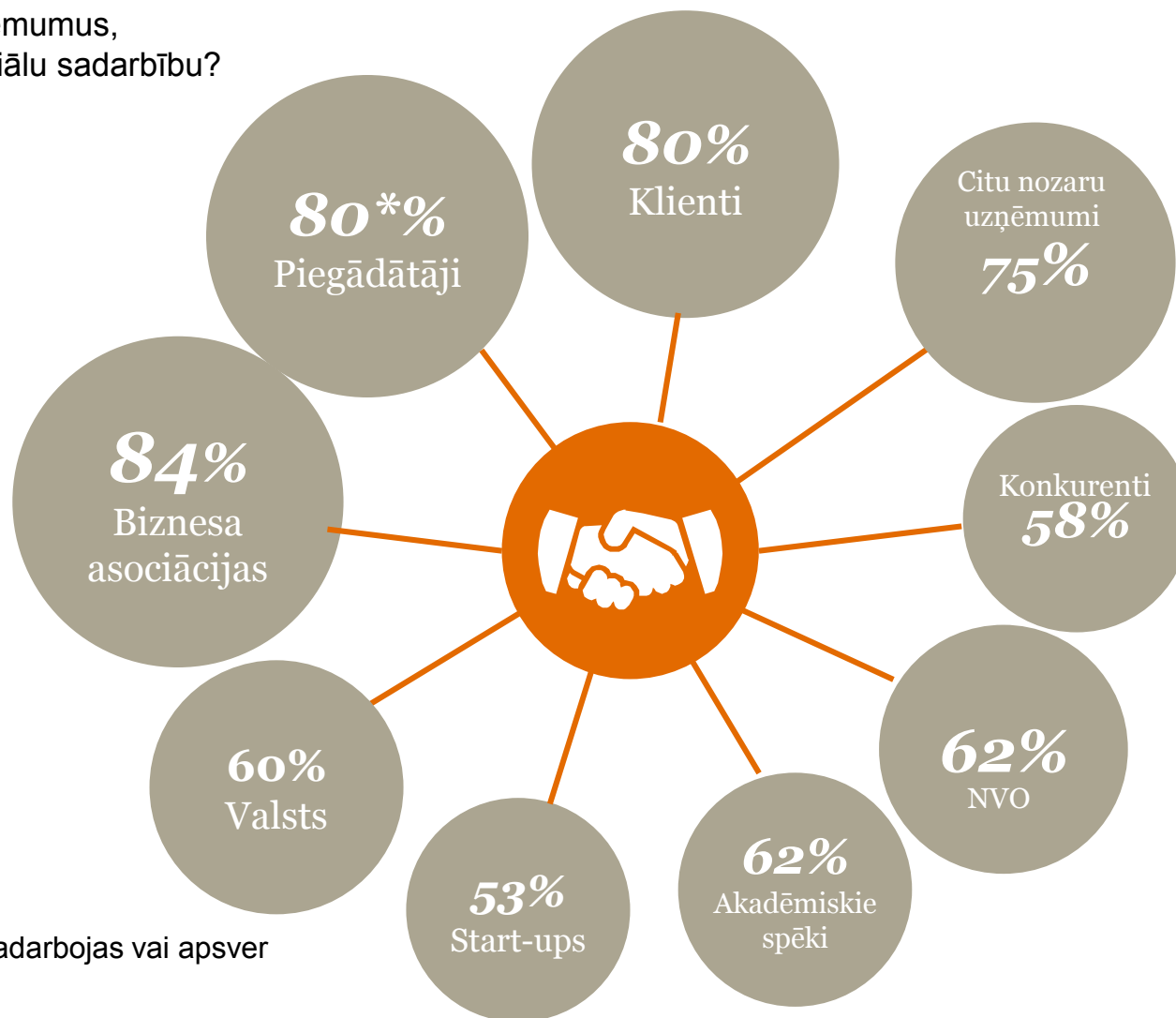
Cik lielā mērā gatavojaties nākotnes izaicinājumiem un konkurētspējai, īstenojot zemāk uzskaitītās aktivitātes?

Klienti, piegādātāji un asociācijas ir mūsu uzņēmēju galvenie sabiedrotie

Vai jūs šobrīd sadarbojaties ar kādu no partneriem, izmantojot kopuzņēmumus, stratēģiskas alianses vai neoficiālu sadarbību?

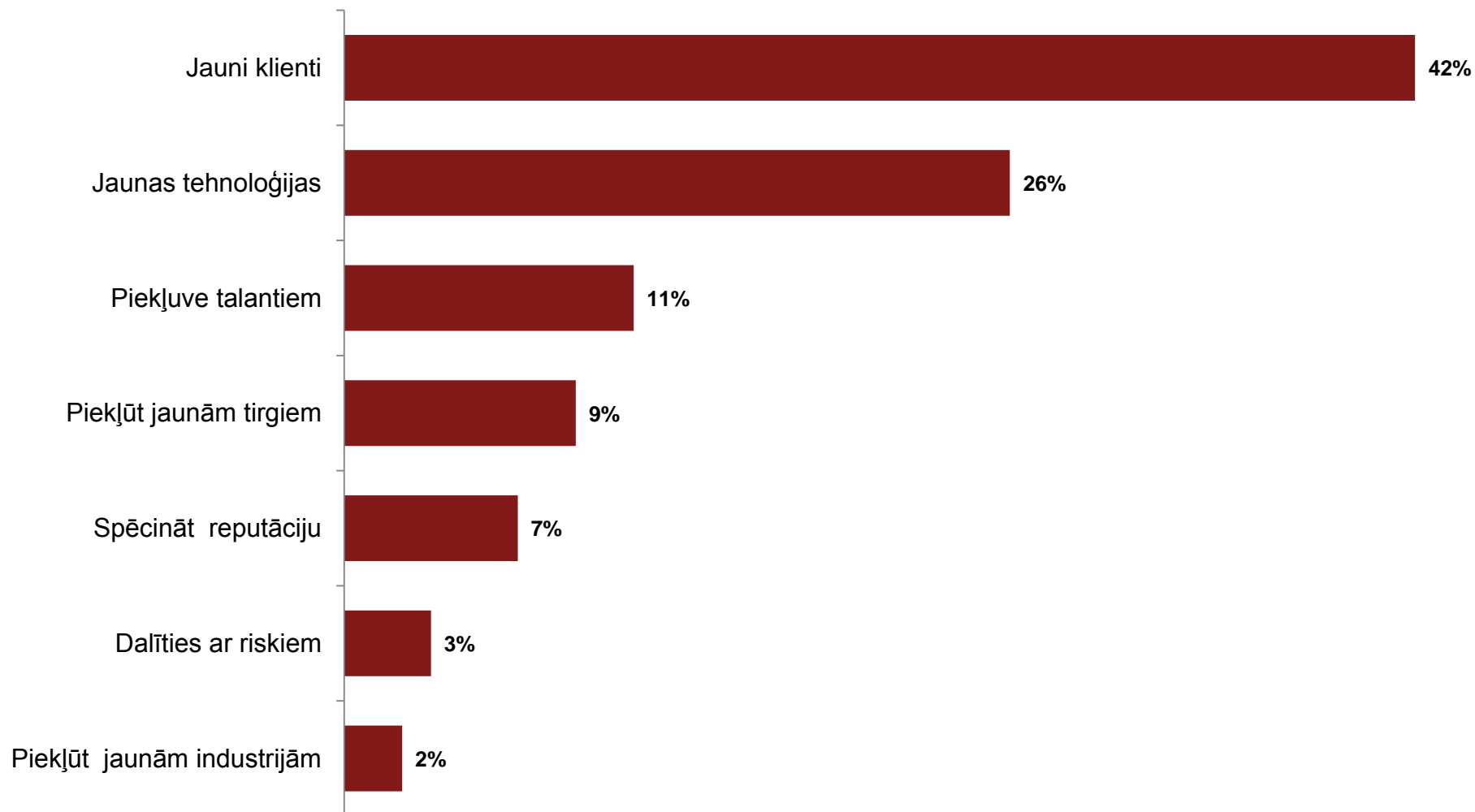
40%
aptaujāto
neplāno
sadarboties
ar valsti

* - respondenti, kuri atbildēja, ka sadarbojas vai apsver sadarbības

Latvijas uzņēmējiem galvenie iemesli sadarbībai ir piekļuve jauniem klientiem un tehnoloģijām

Lūdzu, sarindojiet pēc svarīguma iemeslus sadarbībai kopuzņēmumos, stratēģiskās aliansēs vai neoficiālā sadarbībā:

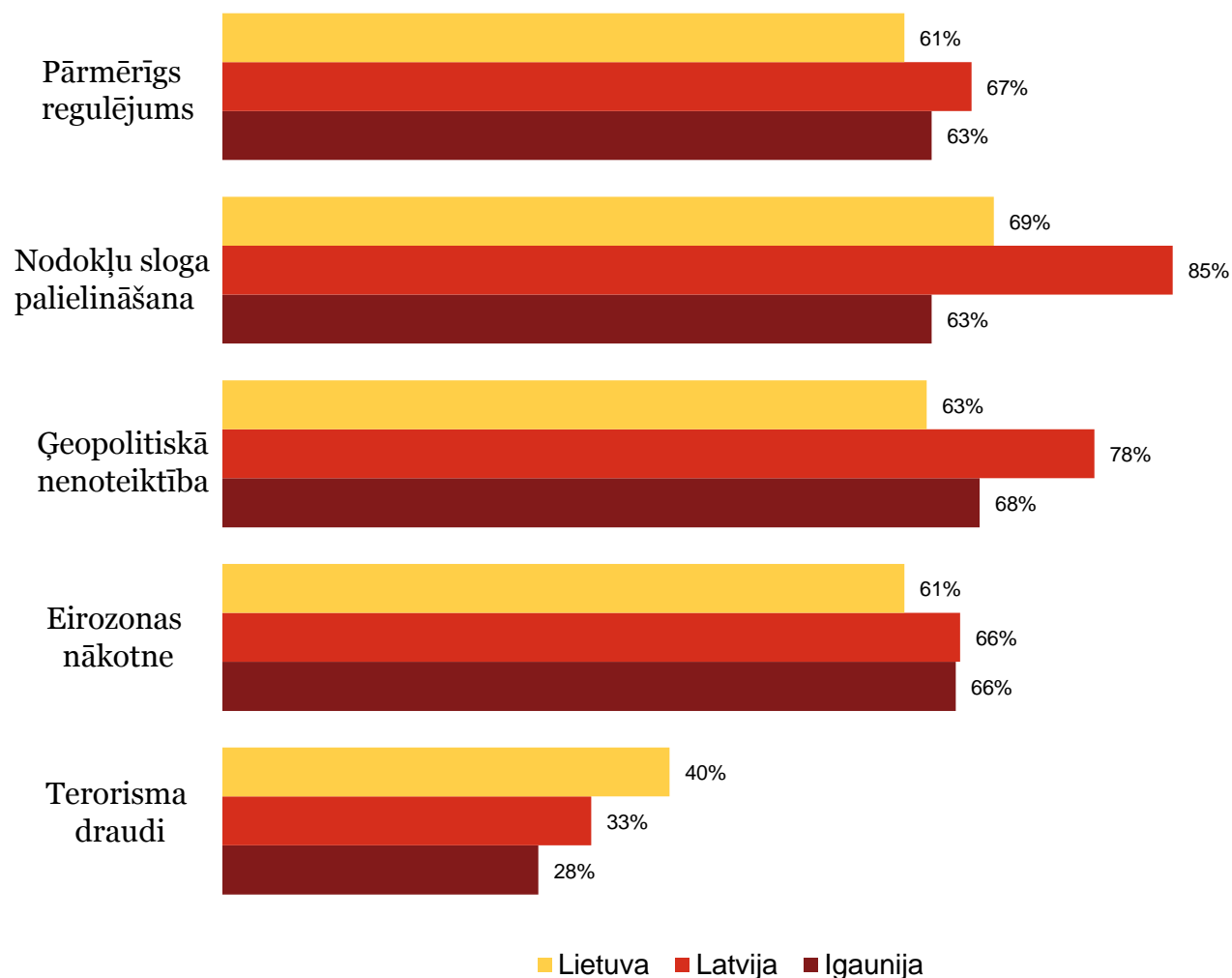

*Lielākās bažas un riski, kas
apdraud izaugsmi*

Baltijas uzņēmēji raizējas par pārmērīgu regulējumu, nodokļu sloga palielināšanos un ģeopolitiskās situācijas nenoteiktību

Cik lielas bažas jums sagādā katrs no ekonomiskajiem, politiskajiem un sociālajiem draudiem, kas var ietekmēt Jūsu uzņēmuma izaugsmes perspektīvas?

Respondentu skaits, kuri atbildēja, ka sagādā bažas:

Top 5 ekonomiskie, politiskie un sociālie riski Baltijas valstīs

Latvijā

Nodokļu sloga palielināšana	85%
Ģeopolitiskā nenoteiktība	78%
Pārmērīgs regulējums	67%
Eirozonas nākotne	66%
Sociālā nestabilitāte	64%

Lietuvā

Nodokļu sloga palielināšana	69%
<i>Valstu protekcionisms*</i>	64%
Ģeopolitiskā nenoteiktība	63%
Pārmērīgs regulējums	61%
Eirozonas nākotne	61%

Igaunijā

<i>Nepārlicinoša ekonomikas izaugsme*</i>	71%
Ģeopolitiskā nenoteiktība	68%
Bezdarba rādītāji	67%
Eirozonas nākotne	66%
Pārmērīgs regulējums / Nodokļu sloga p.	63%

* - atbilžu variants, kas nebija pārējo valstu aptaujā

Baltijas uzņēmējiem bažas atšķiras ievērojami

Cik lielas bažas jums sagādā katrs no šiem biznesa apdraudējumiem?

	Igaunija	Latvija	Lietuva
Kvalificēta darbaspēka – prasmju, zināšanu pieejamība	71%	83%	81%
Kukuļošana un korupcija	-	75%	-
Jaunpienācēji tirgū	58%	44%	88%
Izmaiņas patērētāju paradumos	61%	48%	67%
Gatavība reaģēt uz krīzi	63%	34%	62%
Lielas, nepastāvīgas enerģijas un izejvielu cenas	53%	50%	68%
Uzticības trūkums biznesā kopumā	39%	56%	47%
Piegādes ķēdes traucējumi	48%	30%	74%
Tehnoloģiju izmaiņu ātrums	49%	33%	49%
Kiberdraudi un datu drošība	41%	43%	34%

Respondenti, kuri apstiprināja, ka šie apdraudējumi viņiem sagādā bažas

Top 5 biznesa riski Baltijas valstīs

Latvijā

Kvalificēta darbaspēka pieejamība	83%
Kukuļošana un korupcija*	75%
Uzticības trūkums biznesā	56%
Lielas, nepastāvīgas enerģijas, izejv. cenas	50%
Izmaiņas patērētāju paradumos	48%

Igaunijā

Kvalificēta darbaspēka pieejamība	71%
Gatavība reaģēt krīzes situācijā	63%
Izmaiņas patērētāju paradumos	61%
Jaunpienācēji tirgū	58%
Lielas, nepastāvīgas enerģijas, izejv.cenas	53%

Lietuvā

Jaunpienācēji tirgū	88%
Kvalificēta darbaspēka pieejamība	81%
Piegādes ķēžu pārrāvumi	74%
Lielas, nepastāvīgas enerģijas, izejv.cenas	68%
Izmaiņas patērētāju paradumos	67%

* - atbilžu variants, kas nebija pārējo valstu aptaujā

Latvijas uzņēmēju lielākie riski un izmaiņas

Top 5 ekonomiskie, politiskie un sociālie riski

2014. gads

Ģeopolitiskā nenoteiktība	91%
Pārmērīgs regulējums	71%
Nodokļu sloga palielināšana	71%
Protekcionalisma tendences*	62%
Sociālā nestabilitāte	62%

2016. gads

Nodokļu sloga palielināšana	85%
Ģeopolitiskā nenoteiktība	78%
Pārmērīgs regulējums	67%
Eirozonas nākotne	66%
Sociālā nestabilitāte	64%

Top 5 biznesa riski

2014. gads

Prasmju pieejamība	71%
Kiberdrošība	71%
Kukuļošana un korupcija	62%
Patērētāju uzvedības izmaiņas	59%
Lielas enerģijas izmaksas	59%

2016. gads

Prasmju pieejamība	83%
Kukuļošana un korupcija	75%
Uzticības trūkums biznesā*	57%
Lielas enerģijas izmaksas	50%
Patērētāju uzvedība mainās	48%

Šogad Latvijas uzņēmēji sākuši bažīties vairāk par nodokļu sloga pieaugumu un prasmju pieejamību

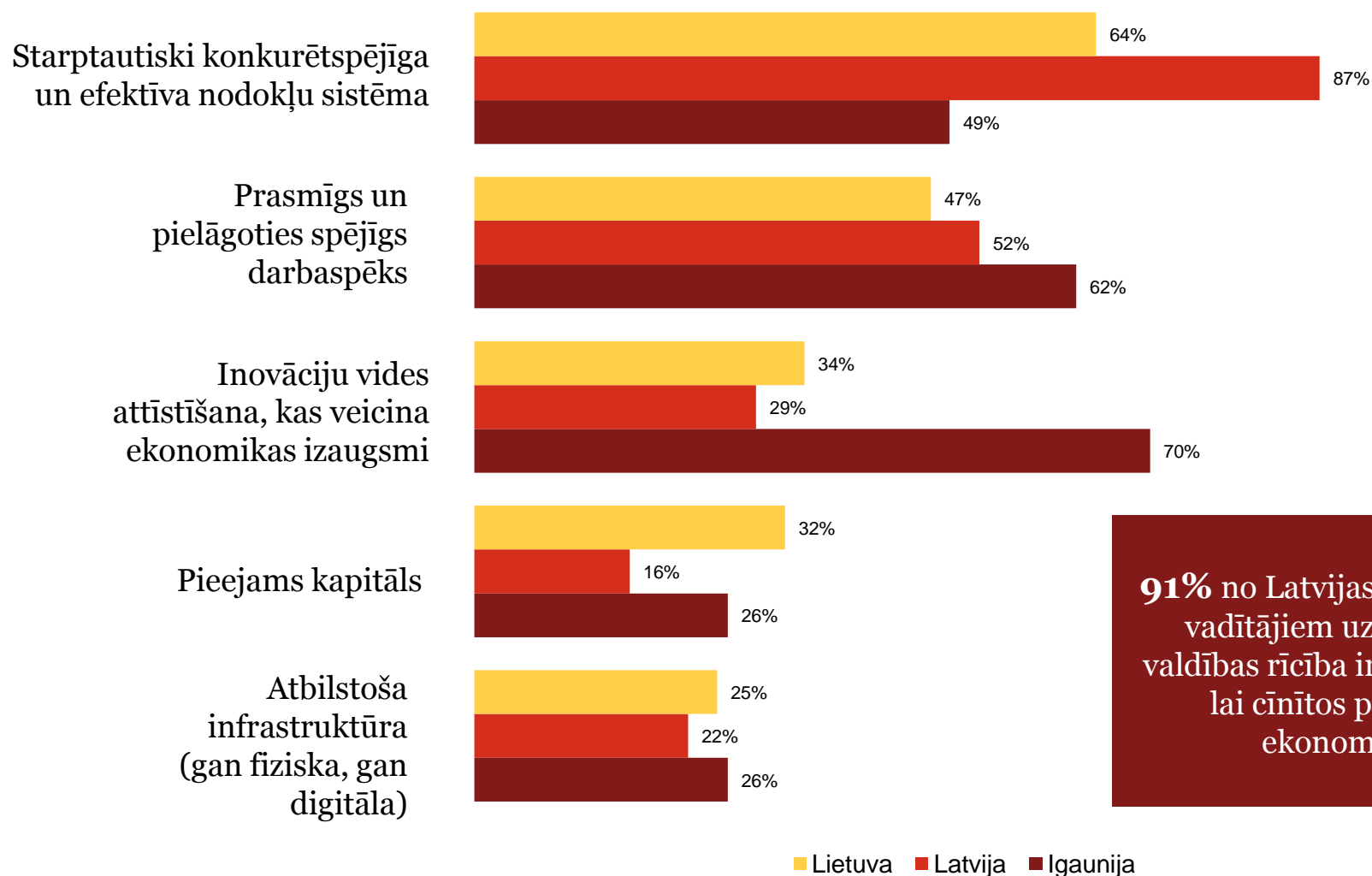
* - atbilžu variants, kas neatkārtojas salīdzināmajā gadā

Sadarbība ar valsti

66% uzņēmumu vadītāju
norāda, ka cīņai ar ēnu ekonomiku ir
jābūt valsts prioritātei

Baltijas valstu starpā ir ievērojamas viedokļu atšķirības, kam jābūt valsts prioritāšu sarakstā

Vadītāji uzskata, ka valsts prioritātēm jābūt šādām...

91% no Latvijas uzņēmumu vadītājiem uzskata, ka valdības rīcība ir neefektīva, lai cīnītos pret ēnu ekonomiku

Latvijas uzņēmēji šogad vairāk prasa konkurētspējīgu nodokļu sistēmu un prasmīgu darbaspēku

Atzīmējiet trīs galvenos darbības virzienus, kam vajadzētu būt Latvijas valsts prioritāšu sarakstā

2016. gads

Starptautiski konkurētspējīga nodokļu sistēma	87%
Cīņa ar ēnu ekonomiku	66%
Prasmīgs un pielāgoties spējīgs darbaspēks	52%

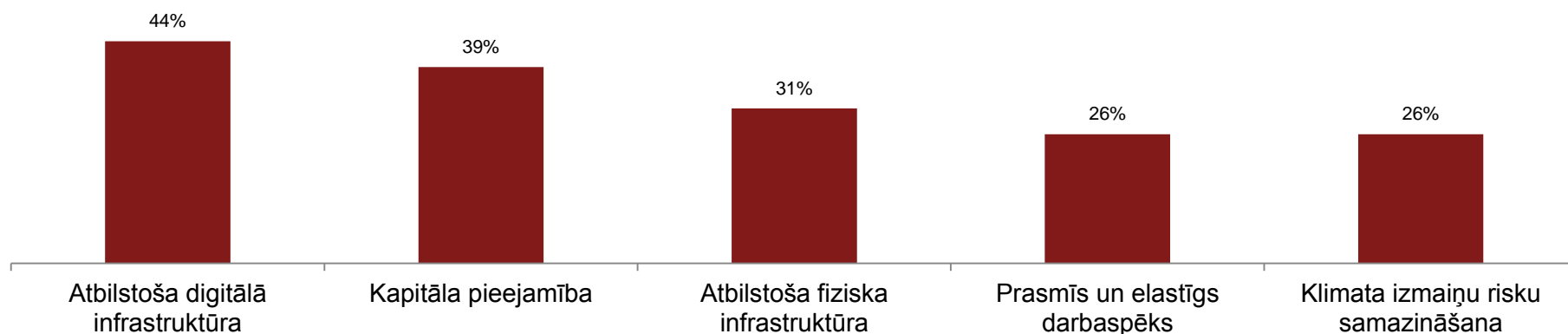
2014. gads

Prasmīgs un pielāgoties spējīgs darbaspēks	82%
Starptautiski konkurētspējīga nodokļu sistēma	68%
Darbaspēka laba veselība un labklājība	35%

93% no Latvijas uzņēmējiem uzskata, ka valsts neefektīvi cīnās ar ēnu ekonomiku

Lūdzu, atzīmējiet, cik efektīvi valsts darbojas šajos virzienos

Efektīvi

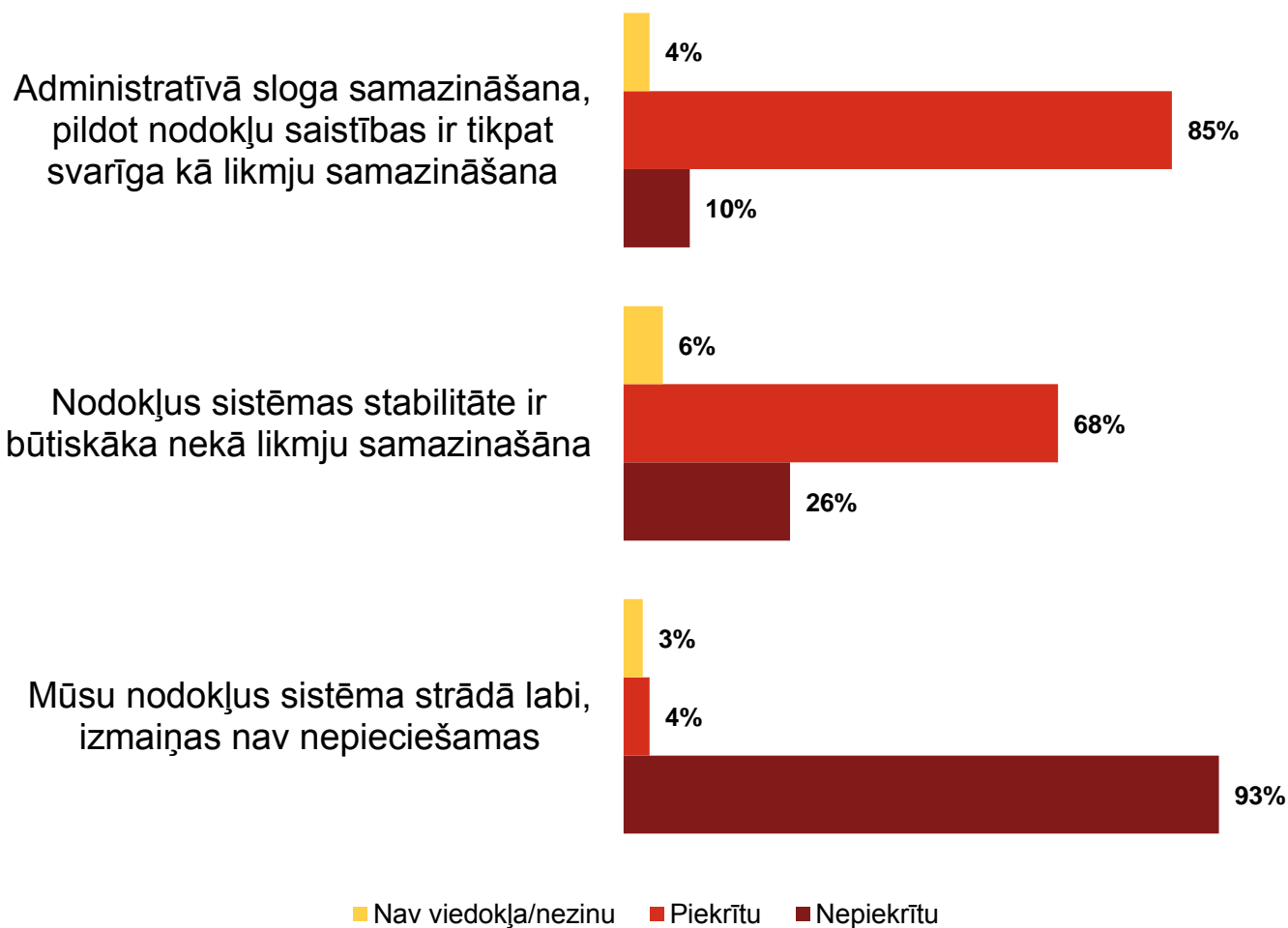

Neefektīvi

Vadītāji Latvijā uzskata, ka ir nepieciešamas izmaiņas nodokļu sistēmā

Lūdzu, sniedziet vērtējumu pastāvošajai Latvijas nodokļu sistēmai un nodokļu iekasēšanas praksei:

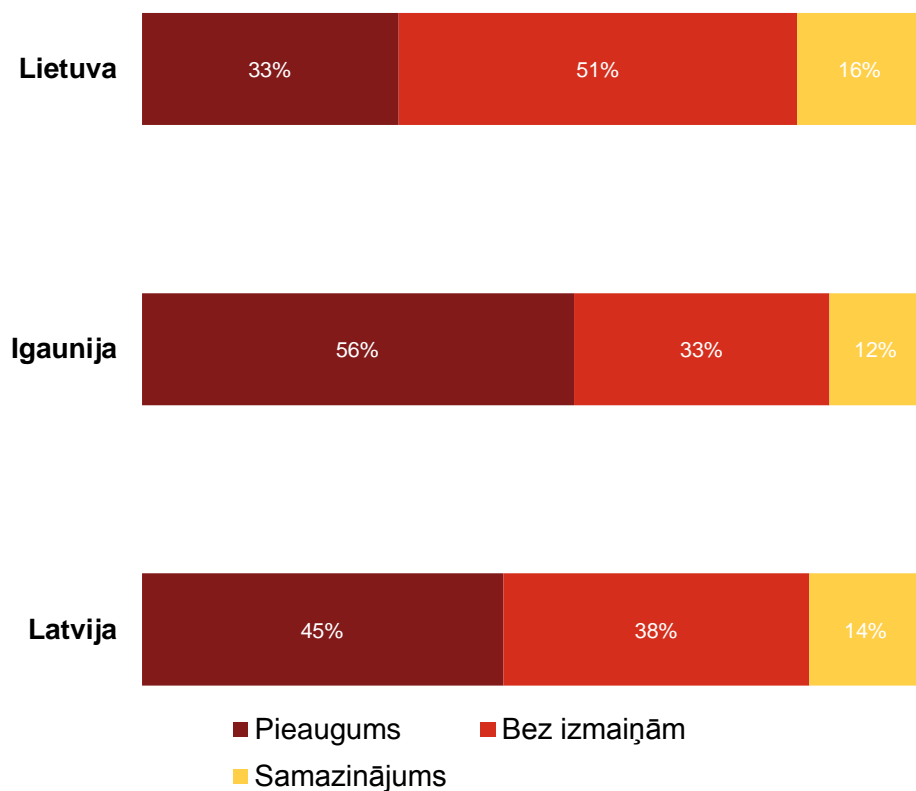
47% vadītāju piekrīt, ka VID izmanto uz sadarbību vērstu pieeju krietni vairāk nekā agrāk

73% vadītāju būtu gatavi sniegt VID plašāku informāciju par savu uzņēmumu, ja tas palīdzētu mazināt ēnu ekonomiku

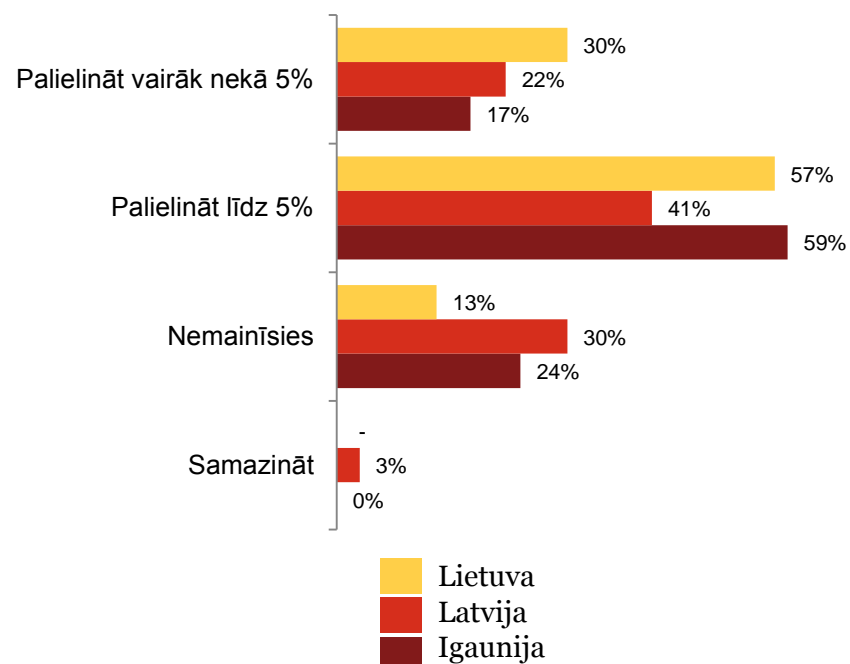
Darbinieki

Darbinieku skaitu plāno palielināt visās Baltijas valstīs

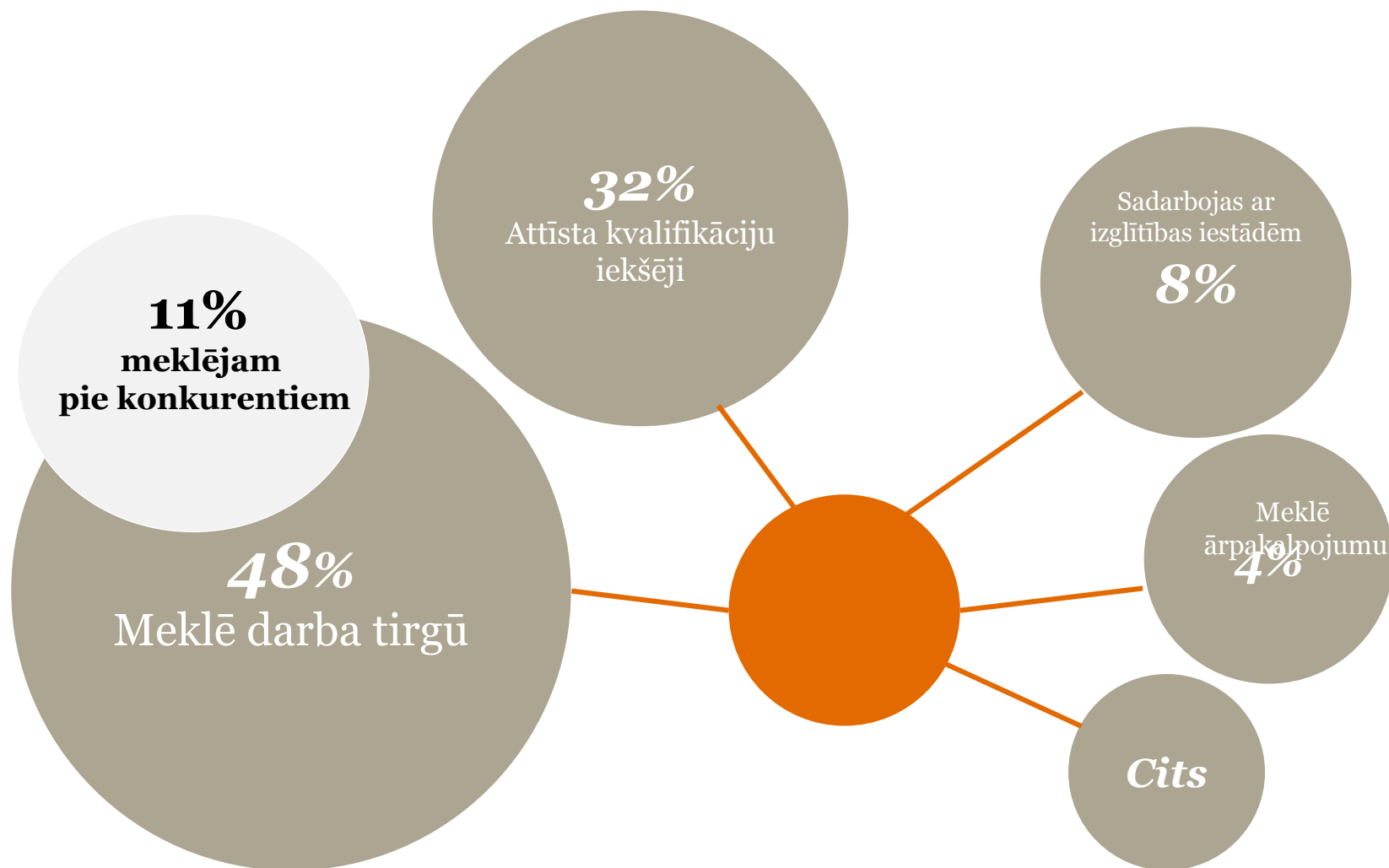
Novērtētās izmaiņas darbinieku skaitā
jūsu uzņēmuma nākamo 12 mēnešu laikā

Vai un par cik plānojat palielināt
darbinieku atalgojumu nākamo 12
mēnešu laikā?

Kā risina speciālistu trūkumu uzņēmumā?

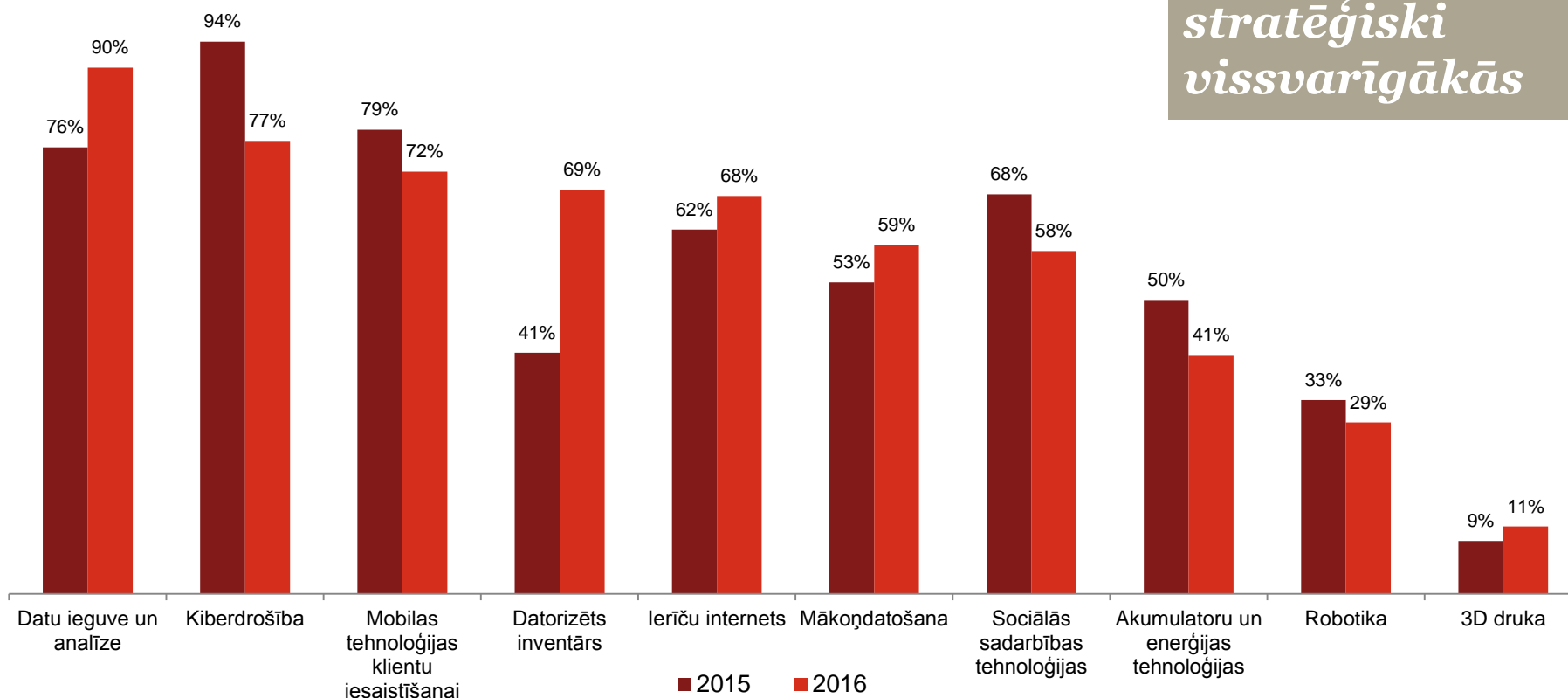

Tehnoloģijas

Pieaug datu ieguves un analīzes, kā arī datorizēta inventāra nozīme

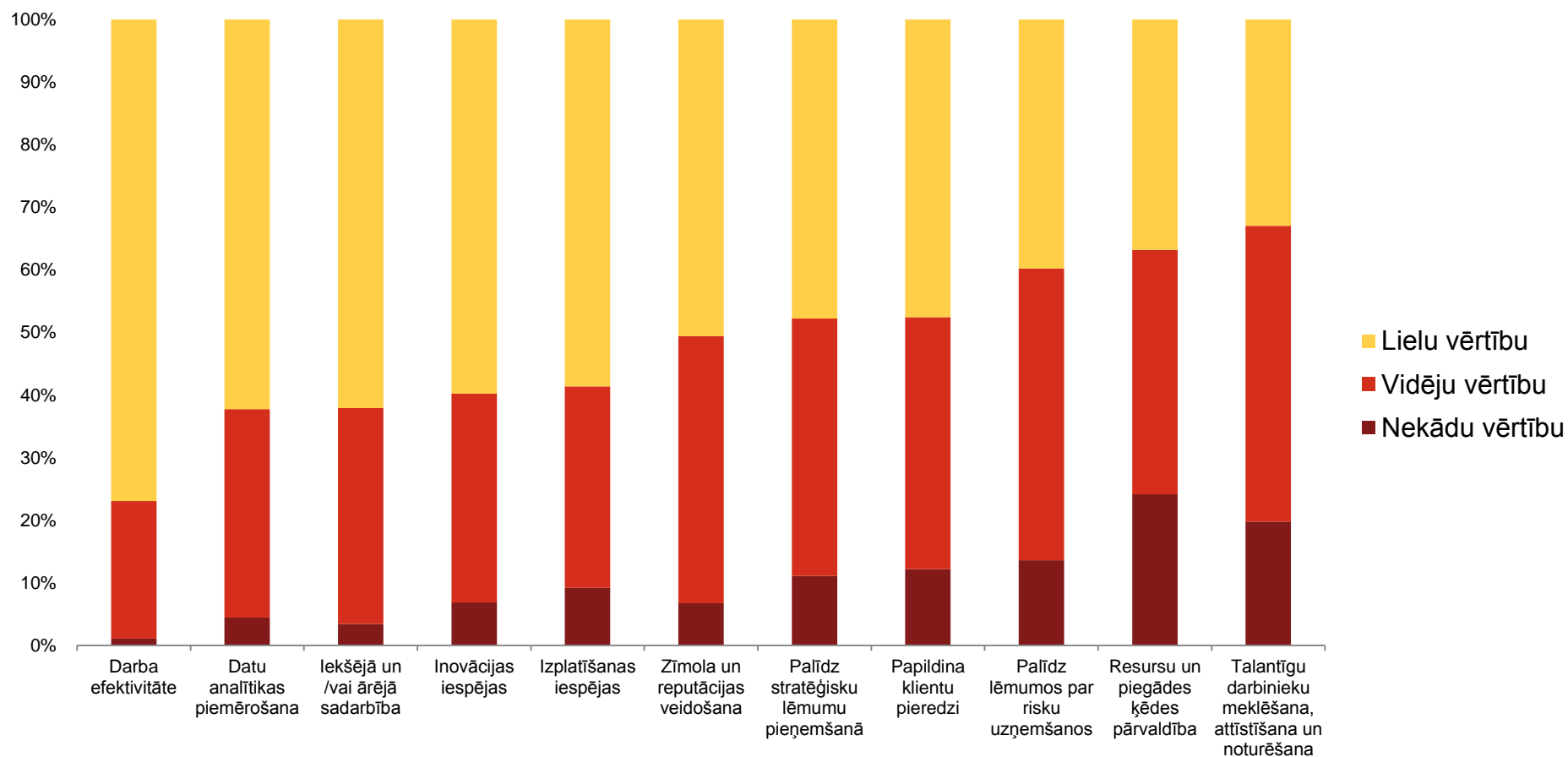
Cik stratēģiski svarīgas jūsu organizācijai ir šādas digitālās tehnoloģijas?

Datu ieguve un analīze, kā arī kiberdrošība stratēģiski vissvarīgākās

Tehnoloģijas rada vērtību darba efektivitātei un datu analīzei

Cik lielā mērā tehnoloģijas rada vērtību Jūsu organizācijai šādās jomās?

Paldies!

Zlata

Šī publikācija ir sagatavota kā materiāls par vispārējiem jautājumiem un nav uzskatāma par specifisku profesionālu konsultāciju. Jums nevajadzētu pieņemt jebkādus lēmumus, paļaujoties uz šajā publikācijā iekļauto informāciju, bez iepriekšējas profesionālas konsultācijas saņemšanas. PricewaterhouseCoopers SIA nedod nekādas tiešas vai netiešas garantijas par publikācijā iekļautās informācijas precizitāti vai pilnību, un normatīvajos aktos pieļautajās robežās ne PricewaterhouseCoopers SIA, ne tās dalībnieki, darbinieki vai pārstāvji neuzņemas atbildību par sekām, kas radušās jums vai jebkurai trešajai personai, kas rīkojusies vai atturējusies no kādas darbības saskaņā ar šajā publikācijā iekļauto informāciju, kā arī par jebkuru lēmumu, kas pieņemts, balstoties uz šo publikāciju.

© 2016 PricewaterhouseCoopers SIA. Visas tiesības aizsargātas. Šajā dokumentā "PwC" nozīmē PricewaterhouseCoopers SIA, kas ir starptautiskā firmu tīkla PricewaterhouseCoopers International Limited dalībnieks, kurā katrai dalīborganizācijai ir atsevišķas un neatkarīgas juridiskās personas statuss.